

FERHAT ÜNLÜ

Objektifi namlu sanan çocuk

Mayıs 1986'da demokratik seçimlerle gelmiş kendinden bir önceki Cumhurbaşkanı olan Ahmed Ali el-Mirghani'yi askeri darbeye devirdiğinde 45 yaşındaydı. 30 yıl boyunca, 75 yaşına kadar iktidarda kaldıktan sonra geçtiğimiz perşembe kendisi de bir darbeye indirildi. Sudan'ın Devlet Başkanı Ömer [el Beşir](#)'in hikâyesinin özeti bu.

2007 yılında gidip 10 gün kaldığım Sudan'ın özetleyen cümle ise benim için 'objektifi namlu sanan çocukların ülkesi'dir. Sebebini yazının sonlarında anlatacağım.

El Beşir'in Sudan'ın küçük bir köyünde doğmuş biri için sıra dışı bir yaşam öyküsü var. 16 yaşında orduya girdikten sonra adım adım kendine esaslı kariyer inşa etmiş. Darbe ile geldiği için darbeye gitmesi, 'hayatın olağan akışına uygun' olarak yorumlanabilir. Ne var ki Sudan'da şu günlerde olup bitenleri "Diktatör cezasını buldu, Arap Baharı'nda olduğu gibi demokrasi tecelli ediyor" türünden cümlelerle yorumlamaya çalışmak en hafif deyimle safdillik olur.

Önce ne olup bittiğine bakalım: Geçtiğimiz yılın aralık ayından bu yana, beş aydır devam eden ekonomik kriz çıkışlı gösterilerin sonunda Sudan'da cunta darbe yaptı, Olağanüstü Hal ilan etti.

Sudan [Yüksek Askeri Konseyi](#)'nin yönetime el koyduğunu açıklayan Sudan Savunma Bakanı Avad Muhammed Ahmed bin Avf, Ömer el-Beşir'in tutuklandığını, hükümetin ve yerel yönetimlerin feshedildiğini, kurulacak askeri konseyin ülkeyi iki yıl yöneteceğini ve üç ay boyunca olağanüstü hal ilan edildiğini duyurdu.

'İSRAİL-MISIR' OPERASYONU

[Güney Sudan](#)'ın tereyağından kıl çekercesine ayrılmasından ötürü petrol gelirinin yüzde 75'ini kaybeden Sudan'daki ekonomik şartlar giderek kötüleşiyor. Para ile istediğini yaptırabilen Evanjelist ABD-İsrail-Mısır-Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri ittifakı, bala üşüşen sinekler misali bu fırsatı ganimete çevirdi.

Sudan, krizi, BAE'den aldığı kredilerle, Mısır'dan aldığı desteklerle bertaraf etmeye çalışıyordu. Bu, onlara Beşir'i devirmek için iyi bir fırsat sundu.

ABD ve Avrupa ülkeleri Sudan'daki darbeyi destekliyor.

ABD'nin bir buçuk ay önce Sudan İstihbarat Başkanı'na 'Beşir'i indirin' talimatı verdiği haberleri yabancı medyaya yansımıştı. Rusya bu işten rahatsız. [Çin](#), ülkede en çok yatırım yapan dev olarak çten içe

köpürüyor, ama hep yaptığı gibi şimdilik yutkunuyor. İngiltere Başbakanı Theresa May, ABD-Suudİsrail-BAE aksına itidal çağrılarında bulundu. Yani İngilizler de tıpkı [Türkiye](#) gibi bu operasyondan pek hoşnut değil.

Türkiye'nin Afrika'da etkinliğini artırması, Türkiye'ye tahsis edilen ve Türk Üssü kurulması planlanan Sevakin Adası'yla ilgili senaryolar Mısır-İsrail-Suud-BAE ittifakını rahatsız etti. El Beşir'in devrilmesinin dış sebeplerinden biri bu.

Türkiye ile Sudan arasındaki ilişkiler askeri alanda ve tarım sektöründe yoğunlaşıyordu. Ayrıca el-Beşir, Türkiye'nin isteğiyle [FETÖ](#) okullarını Maarif Vakfı'na devrettirmişti.

SUDAN'I NE BEKLİYOR?

2007'de Sudan'da çatışma bölgesi Darfur'a da gitmiştim. Savaştan kaçan mülteci kamplarındaki insanların hali içler acısıydı. İki yaşındaki bir çocuk, fotoğrafını çekmek üzere objektifi yüzüne doğrultunca ağlamaya ve kaçarak uzaklaşmaya başlamıştı. Rehberimin o zaman söylediğini hiç unutmuyacağım: "Çocuklar hep silah gördüğü için fotoğraf makinesini silah namlusu zannetti, ondan ağlıyor." İç savaşın çocuklar üzerindeki tahribatını pek az cümle bundan daha etkili biçimde anlatabilir.

Sudan'da Ömer el-Beşir'in darbesine vaktiyle destek veren politikacı, düşünür Hasan el- Turabi ile de röportaj yapmıştım. Turabi, el-Beşir'e darbeye destek verdiği için pişman olduğunu söylemişti.

Ama şimdi yaşasaydı el-Beşir'e karşı darbeye de muhtemelen karşı çıkardı. Çünkü bunun, daha iyisi için yapılmadığını görürdü. Bundan sonra Sudan'ı bekleyen şey, Libya'nın akıbetine uğramak, yeniden, bu kez Darfur'dan daha geniş bir alana yayılan bir iç savaşa sürüklenmek, giderek Suriyeleşmek ya da Beşir'i deviren ülkelerin müstemelesine dönüşmek.

El Beşir'in 30 yıllık baskı rejiminin savunulacak bir tarafı yok elbette. Ancak bu mevcut değişimin, objektifi namlu sanan çocuğun acısını dindireceğini sanıyorsanız fena halde yanılıyorsunuz.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz. Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **Seçimin 'harici' okuması (7.4.2019)**
- > **İHA'da yeni 'dehşet dengesi' (31.3.2019)**
- > **Yeni nesil terörizm (24.3.2019)**

SABAH

